

Opis systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym we Wschowie

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

I. Cele systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

II. Role organów Banku

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.
2. Komitet audytu wspiera działania Rady Nadzorczej Banku w zakresie systemu kontroli wewnętrznej oraz opracowuje zasady postępowania w zakresie procesu ujawniania i wymiany danych i informacji pomiędzy KNF, firmą audytorską, kluczowym biegłym rewidentem a komórką Banku odpowiedzialną za mechanizmy kontrolne w ramach systemu kontroli wewnętrznej.
3. Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach / komórkach / stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i komórkę do spraw zgodności.

III. Schemat organizacji trzech poziomów (linii obrony) w ramach struktury organizacyjnej Banku.

Funkcjonujący w banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony).

1. Na pierwszy poziom (pierwsza linia obrony) składa się zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością operacyjną przeprowadzaną przez Bank (w szczególności sprzedaż produktów i obsługę klientów).
2. Na drugi poziom (druga linia obrony) składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.
Na drugim poziomie wykonywane jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie poziomych testów przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach danej komórki II linii obrony, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.
3. Trzeci poziom (trzecia linia obrony) stanowi audyt wewnętrzny, realizowany przez Komórkę audytu. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

IV. Funkcja kontroli

1. W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniono funkcję kontroli, która odpowiedzialna jest za zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku.

V. Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego

1. Wyznaczona komórka Banku pełni funkcję do spraw zgodności. Komórka ds. zgodności w strukturze organizacyjnej Banku polega bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku.
2. Do zadań komórki ds. zgodności należy:
  - 1) prowadzenie rejestru naruszeń compliance;
  - 2) sporządzanie na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacji dotyczących stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności, zmian w poziomie ryzyka;
  - 3) przedstawianie Zarządowi propozycji działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania w przyszłości;
  - 4) bieżące informowanie Zarządu o przypadkach występowania istotnych naruszeń compliance;
  - 5) monitorowanie na bieżąco zmian w zewnętrznych przepisach prawa; informowanie pracowników Banku o zaistniałych zmianach w zewnętrznych przepisach prawa, poprzez zamieszczenie zmian w intranecie Banku- repozytorium plików – Wydział Zapewnienia Zgodności;
  - 6) opiniowanie nowych produktów lub procesów pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia zdarzeń compliance;
  - 7) opiniowanie procedur wewnętrznych lub wzorów umów, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance (z wyjątkiem wzorów przygotowywanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający); Zadanie to wspomagane jest przez Kancelarię prawną, która dokonuje także weryfikacji dokumentów tworzonych przez Bank, w tym dokumentów niestandardowych pod względem formalno-prawnym;
  - 8) opiniowanie materiałów reklamowych Banku (z wyjątkiem materiałów przygotowywanych przez Bank Zrzeszający) pod względem posiadania wymaganych zapisów względem klientów banku; Zadanie to wspomagane jest przez Kancelarię prawną.
  - 9) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez Prezesa Zarządu w wyniku niezależnego testowania w zakresie zgodności;
  - 10) projektowanie, wprowadzanie i stosowanie procedur i metodyk zarządzania ryzykiem braku zgodności;
  - 11) kształtowanie świadomości istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku;
  - 12) nadzorowanie funkcjonowania rejestru spraw sądowych;
  - 13) nadzorowanie spraw dot. postępowań administracyjnych i sądowych (cywilnych, karnych i administracyjnych) w celu oceny ryzyka braku zgodności w sprawach powierzonych przez Zarząd;
  - 14) opiniowanie umów oraz innych dokumentów Banku pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance;
  - 15) nadzorowanie zmian w zakresie udzielania, odwoływania i ewidencjonowania pełnomocnictw i kompetencji w Banku Spółdzielczym we Wschowie;
  - 16) zgłaszanie zmian danych w rejestrze przedsiębiorców KRS oraz przesyłanie dokumentów w ramach postępowania rejestrowego;
  - 17) opiniowanie zapisów wykonywanych umów w kontekście jej realizacji oraz dokumentacji dot. zamówień publicznych w przypadku takiej zasadności wskazanej przez komórkę/jednostkę organizacyjną Banku w celu oceny ryzyka braku zgodności;

- 18) monitorowanie terminowości i zakresu aktualizacji procedur wewnętrznych; informowanie pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny o zaistniałych zmianach w procedurach wewnętrznych;
- 19) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię.

3. Niezależność komórki ds. zgodności została zapewniona poprzez:

- 1) zapewnienie odpowiedniego usytuowania w strukturze organizacyjnej Banku tj. komórka podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.
- 2) Kierujący komórką ds. zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, tzn. ma prawo zgłaszania zagadnień dotyczących zgodności Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a także członkom Rady Nadzorczej lub Zarządu.
- 3) Kierujący komórką ds. zgodności uczestniczy w każdym posiedzeniu Zarządu.
- 4) Kierujący komórką ds. zgodności uczestniczy w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.
- 5) powołanie kierującego komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
- 6) odwołanie kierującego komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim jego wystąpieniu.
- 7) w przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką do spraw zgodności, Zarząd niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Finansowego wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany.
- 8) wysokość wynagrodzenia (w tym premii) kierującego komórką ds. zgodności jest zatwierdzana przez Radę Nadzorczą i nie powinna odbiegać od wynagrodzenia innych osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.
- 9) wynagrodzenie pracowników komórki ds. zgodności, w zakresie wynagrodzenia zmiennego, nie może być uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

4. Zadania audytu wewnętrznego wykonuje komórka Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

VI. Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności.

Dokonując oceny, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w celu zapewnienia osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) czy mechanizmy kontrolne działają w sposób w jaki zostały zaprojektowane i jednocześnie przynoszą oczekiwany efekt w zakresie ograniczenia ryzyka i osiągnięcia celu kontrolnego,
- 3) skali i charakteru ustalanych nieprawidłowości oraz poziomu ryzyka związanego z tymi nieprawidłowościami,
- 4) wpływu stwierdzonych nieprawidłowości na poziom ryzyka Banku, wskaźniki Banku oraz klientów Banku,
- 5) najważniejszych działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- 6) informacji po przeprowadzonych audytach w Banku, ustaleniach przez biegłego rewidenta, po przeprowadzonych kontrolach przez podmioty zewnętrzne oraz otrzymanych wynikach (ocenach) Banku